

RFI Cirkulär upphandling av byte av styrning till ventilation i pumpstation

Allmän orientering

Sydvatten AB är ett kommunägt företag som producerar dricksvatten till 900 000 invånare i Skåne. Bolaget bildades 1966 och är i dag en av Sveriges största dricksvattenproducenter. Sydvatten äger och driver Bolmentunneln, de två vattenverken Ringsjöverket och Vombverket samt huvudledningssystemet för distributionen av dricksvatten. Mer information finns på www.sydvatten.se.

Syfte

Syftet med denna RFI är att inhämta information inför en eventuell upphandling. Dels för att undersöka vilket utbud som finns men även för att tillvarata den erfarenhet och kunskap som finns i branschen och på så sätt skapa bra upphandlingsunderlag.

Förutsättningar

Detta underlag är inte en anbudsinfordran eller garanti för framtida åtaganden från Sydvatten. Deltagande i denna RFI är frivillig och utgör inte villkor för deltagande i en eventuell kommande upphandling. Ersättning för kostnader i samband med arbete med RFI:n utgår inte.

Sekretess

Informationen som ges in är allmän handling och kan därför komma att begäras ut enligt bestämmelserna i tryckfrihetsförordningen och offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Om någon begär att få ta del av information som lämnas i denna RFI kommer Sydvatten att göra en sekretessprövning i enlighet med reglerna i offentlighets- och sekretesslagen.

Önskar leverantören att en viss information ska sekretessbeläggas ska vilket/vilka avsnitt och skälen för detta tydligt anges.

Om en utomstående begär att få ta del av en handling i upphandlingen prövar Sydvatten om uppgifterna i handlingen kan lämnas ut enligt reglerna i tryckfrihetsförordningen och offentlighets- och sekretesslagen. Sydvatten beaktar leverantörens uppgifter om sekretessbehovet för uppgifter i RFI:n vid prövningen om uppgift i RFI:n kan lämnas ut, men leverantörens inställning är inte bindande för Sydvatten. Ytterst avgörs frågan om sekretess av domstol.

Bakgrund

Vår verksamhet har en viktig funktion i samhället och därför är det av vikt att vi bedriver den på ett hållbart och framtidssäkert sätt. En betydande del av verksamheten består av entreprenader. Genom att efterfråga och ställa krav på hållbarhet i våra upphandlingar är vi med och påverkar också vår leverantörsmarknad i en framtidssäkrad riktning.

En viktig framtidsfråga handlar om att samhällets materialutnyttjande måste ske inom planetens gränser. Vi har fått möjligheten att medverka i ett projekt som syftar till att stimulera och stötta organisationer att ställa cirkulära kriterier i upphandlingar (<https://resource-sip.se/ncirkular->

upphandling-testas-utvärderas/). För detta har vi valt entreprenaden för ny utrustning för styrning av ventilation vid vår pumpstation i Äktaboden. Utrustningen är förbrukad och det går inte längre att förlänga livslängden.

Vår vision med detta arbete är att öka graden av cirkularitet i upphandlingen av den nya utrustningen. Målet är maximerad livstid med bibehållen funktion och effektiv materialanvändning. Vad det innebär vet vi ännu inte, då vi i dagsläget inte känner till vad marknaden har att erbjuda eller kan ta fram. Men vi tror att det kommer innebära en del nytänk och innovation, både vad det gäller teknik, design, samarbeten och affärsmodeller.

Beskrivning av styrsystemet

Som en orientering ska preliminära tekniska beskrivning uppfyllas enligt nedan. Vi är dock öppna för andra lösningar och idéer som kan komma att uppfylla funktionskraven på andra sätt.

Sydvatten bedriver kontinuerligt arbete med att underhålla och besiktiga sina tekniska anläggningar i verksamheten. Syftet är att säkerställa tillgängligheten på utrustning då produktionen av dricksvatten är känslig för avbrott och störningar. Utrustning som närmar sig sin tekniska livslängd eller saknar tillgängliga reservdelar byts ut eller renoveras om utbyte inte är möjligt.

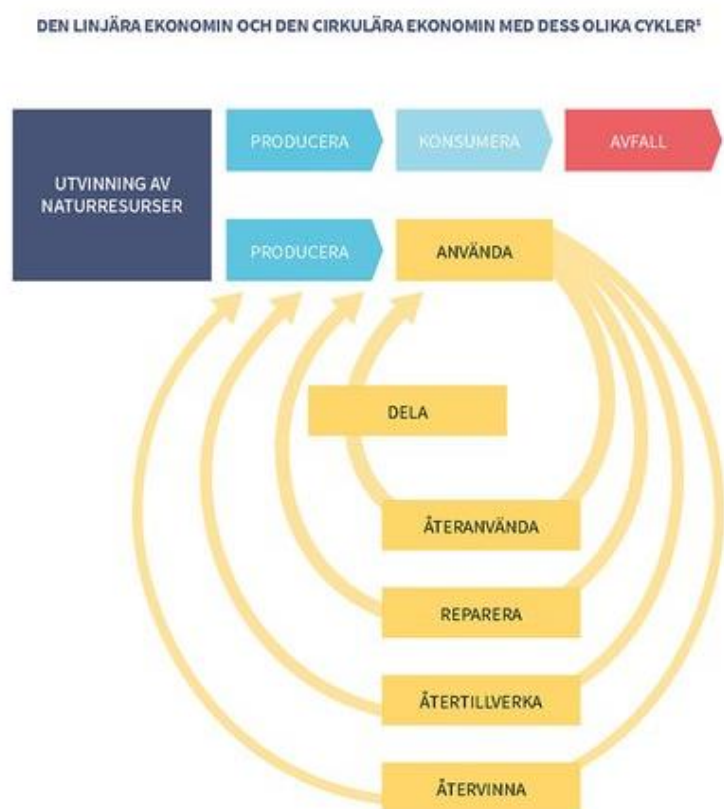
Utrustning för styrning av ventilation vid pumpstationen i Äktaboden bedöms att uppfylla båda kriterier för att bytas ut. Reservdelar är inte längre tillgängliga och utrustningen är installerad 1996.

Utrustning består av apparatskåp med komponenter för konventionell manövrering, styrning och övervakning av 2 st. ventilationsaggregat, 1 st. frånluftsfläkt samt kylning av elmotor.

En cirkulär ventilationsutrustning på Äktaboden

Cirkularitet är ett medel och inte ett mål. Det handlar om att sträva inåt i cykeln på bilden nedan (lånad av Region Halland) där en cirkulär värdekedja jämförs med en linjär. Ju kortare cyklerna är, desto effektivare används materialet. Olika delar av en produkt kan följa olika cykler. Målet är så snäva cykler som möjligt som helhet och att därmed minimera uttaget av naturresurser.

Rent konkret kan det i ett erbjudande om ventilationsutrustning i Äktaboden t ex innebära:

- Minska mängden material som används i produkten totalt
- Minska mängden jungfruligt material genom att använda återvunnet material.
- Förlänga livstiden och/eller återanvändbarhetet genom bland annat:
 - Design för reparerbarhet och tillhandahållande av reservdelar, ev. tillsammans med kontrakt för underhåll och reparation.
 - Kontrakt om återtagande för hela eller delar av produkten.
 - Cirkulära affärsmodeller som till exempel att erbjuda funktion i stället för produkt.

Erbjudandet kan innehålla en kombination av detta. Det finns flera förändringar i regelverk på EU nivå som syftar till att främja cirkularitet i elektronik. Produktgrupperna är i dag begränsade, men fler produktgrupper kommer att tillföras. En producent kan förbereda sig genom att följa hur kraven ser ut för andra produkter. Detta beskriver vi i bilaga 1.

En cirkulär upphandling innebär ofta ett annorlunda och utvecklat samarbete mellan oss som kund och vår leverantör, och troligtvis också med andra aktörer i värdekedjan, som t ex underleverantörer av komponenter eller av underhållstjänster. Vi är beredda att vara med och utveckla lösningar och samarbeten och innovationer tillsammans med marknaden. Detta är början på en resa för oss och kanske också för vår marknad. Vi har en tvärfunktionell projektgrupp, som representerar projektledning, drift/elektriker, hållbarhet och upphandlingsfunktioner.

Frågeställning

Med denna RFI önskar vi få svar på följande frågor;

1. Beskriv företagets nuvarande eller planerade samarbete inom värdekedjan, för att åstadkomma cirkulära lösningar. Det kan exempelvis handla om samarbeten med underleverantörer, kunder eller partnerskap både inom branschen och branschöverskridande.
2. Beskriv vilka nuvarande eller kommande produkter med cirkulärt inslag företaget erbjuder och på vilket sätt de är cirkulära.
3. Redovisa om det finns ett eller flera case för hur företaget har tagit fram ett cirkulärt erbjudande.

I svaret ange företagsnamn, organisationsnummer samt kontaktpersons namn med uppgifter.

Fortsatt process

Vi tror att vi tillsammans ska komma fram till en bra cirkulär lösning för styrsystemet. Det första steget är att ni som är intresserade att lämna information till denna RFI genom att svara på frågeställningarna ovan. Vi ser gärna att ni håller er till max två A 4-sidor. Nästa steg blir sannolikt en dialogfas där Sydvatten bjuder in några intressenter till gemensamma eller enskilda dialogmöten. Den kunskap som vi bygger upp genom denna process kommer sedan att ligga till grund för en upphandling enligt LUF.

Låter detta intressant är ni välkomna med ert svar till lars.rosen@sydvatten.se, vi tar emot svar löpande, dock senast 2020-08-20.

Har ni några frågor är ni välkomna att kontakta någon i projektgruppen:

Anders Sandell, 010-515 10 79, anders.sandell@sydvatten.se (projektledare)

Jenny Åström, 010-515 11 07, jenny.astrom@sydvatten.se (svarar främst på frågor avseende hållbarhet och cirkulär ekonomi)

Peter Bengtsson, 010-515 10 71, peter.bengtson@sydvatten.se (svarar främst på frågor avseende utrustning och driften av denna)

Lars Rosén, 010-515 10 03, lars.rosen@sydvatten.se (svarar främst på frågor avseende ekonomi och upphandling)

Bilaga 1

Kommande regelverk som syftar till att främja cirkularitet i elektronik

Det finns flera förändringar i regelverk på EU nivå som syftar till att främja cirkularitet i elektronik. Produktgrupperna är i dag begränsade men fler produktgrupper kommer att tillföras. En producent kan förbereda sig genom att följa hur kraven ser ut för andra produkter.

I detta PM sammanfattas och tolkas dessa krav. För helt säkert och mer detaljerad information hänvisas till källorna och/eller till Energimyndigheten, den myndighet som är ansvarig.

Det är främst två insatser som är aktuella:

- **Märkning för reparerbarhet.** Som ett led i implementeringen av EUs handlingsplan för cirkulär ekonomi undersöker EU kommissionen möjligheterna att införa en märkning som visar reparerbarhet på samma sätt som energimärkningen för elektronik.
- **Ekodesigndirektivets krav på resurseffektivitet.** En basstruktur för utformning av resurseffektivitetskrav har införts i ekodesigndirektivet.

Märkning för reparerbarhet

Ett eventuellt ramverk för märkning för reparerbarhet, som troligen främst kommer röra konsumentprodukter (en parallell till energimärkningen) håller på att utredas inom EU^{1,2}.

Där berörs bland annat följande frågor:

- Vem kan reparera de vanligaste felen? Genom enklare egna insatser, vanliga reparatörer eller kräver det en specialiserad reparatör?
- Går de vanligaste reparationerna att genomföra utan omfattande demontering? Hur lång tid tar de vanligaste reparationerna? Går det att byta specifika vanliga reservdelar eller måste hela utrustningen bytas?
- Finns tillgänglig information om reparation?
- Framtidssäkring, hur länge kommer reservdelar eller uppdateringar av mjukvara finnas tillgängliga?

Utifrån detta föreslås en gradering i fyra nivåer som är tänkt underlag för märkningen (fritt översatt och förenklat):

1. Nivå 1 – går lätt att genomföra på egen hand med bibehållna garantier om man följer tillhandahållen instruktion
2. Nivå 2 – reparationer går normalt att göra men kräver oftast mer insats i tid/pengar
3. Nivå 3 – reparationer endast via tillverkaren
4. Nivå 4 – reparationer inte aktuellt, utrustningen måste bytas ut i sin helhet

¹ <https://ec.europa.eu/jrc/en/publication/analysis-and-development-scoring-system-repair-and-upgrade-products>

² http://www.energimyndigheten.se/globalassets/energieffektivisering/_jag-ar-saljare-eller-tillverkare/ekodesign-energimarkning-och-ce-markning/ppt-poangsystem-reparerbarhet_mote190626.pdf

Ekodesigndirektivets krav på resurseffektivitet

Ekodesigndirektivet är ett ramdirektiv, där förordningar tas fram för respektive produktgrupp och där resurseffektivitet nu successivt införs³. Antalet produktgrupper är begränsat ännu, men successivt kommer fler produkter att tillkomma. Följande produkter kommer få resurseffektivitetskrav från 2021:

- Kylar och frysar för hushåll
- Bildskärmar
- Diskmaskiner
- Tvättmaskiner
- Svetsutrustning för professionellt bruk
- Kylar och frysar för handeln

Krav som kan tillkomma för ny produktgrupp rörande resurseffektivitet är troligen relaterade till dem som finns idag. Här har kraven för kyl och frys valts som exempel⁴ (fritt översatt och förenklat):

Reparerbarhet

- Tillgänglighet för reservdelar
- Design som förenklar reparation
- Reparations- och underhållsinformation.

Förenklad återanvändning och återvinning

- Innehåll i produkten (exempelvis farliga ämnen)
- Information om innehåll i produkten
- Design som underlättar återvinning

Utöver detta finns det krav för energieffektivitet inom ekodesigndirektivet.

³ <http://www.energimyndigheten.se/energieffektivisering/jag-ar-saljare-eller-tillverkare-av-produkter/ekodesign-energimarkning-och-ce-markning/ekodesign/resurseffektivitetskrav-genom-ekodesign/>

⁴ http://www.energimyndigheten.se/globalassets/energieffektivisering/_jag-ar-saljare-eller-tillverkare/dokument/produkter-med-krav/kylar-och-frysar-hushall/ekodesign_kylfrys_2019-2019_sv.pdf